

2015 YILI İKİNCİ TÜRKİYE FİNANSAL OKURYAZARLIK ARAŞTIRMASI TAMAMLANDI

Kurulumuz, Borsa İstanbul A.Ş. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Merkezi Kayıt Kuruluşu ve Sermaye Piyasası Lisanslama Sicil ve Eğitim Kuruluşu işbirliği ile yapılan “2015 Türkiye Finansal Okuryazarlık Araştırması” tamamlanmış ve sonuç raporu hazırlanmıştır.

Araştırma, Kurulumuzun da üyesi olduğu Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı Uluslararası Finansal Eğitim Ağı (OECD-INFE)’nin, Finansal Okuryazarlık faaliyetlerinin ölçme ve değerlendirmesine yönelik olarak, üye ülkeler ile birlikte yürüttüğü çalışmalar sonucunda geliştirilen soru formu kullanılarak yapılmıştır. Araştırma kapsamında Türkiye genelinde kentsel ve kırsal alanlarda ikamet eden yetişkin nüfusu temsil eden 3000 kişilik bir örnekleme hane ortamında yüz yüze görüşülmüştür.

Araştırmada 2012 ve 2015 yıllarında; Finansal Bilgi, Mevcut Durumda Sahip Olunan Finansal Ürünler ve Emeklilik Planı konusunda aynı sorular sorulmuş ve doğru cevap oranında ortalama % 25’in üzerinde artış olduğu görülmüştür. Bu olumlu gelişmenin yürütülen ve önümüzdeki günlerde yürütülecek yeni programlarla daha da yükselmesi beklenmektedir.

Sonuçlar özet olarak aşağıda karşılaştırmalı olarak verilmektedir. Karşılaştırması yer almayan veriler ise önceki araştırmada yer almayan 2015 yılında; bütçe, finansal farkındalık ve tasarruf konusunda öne çıkan özet sonuçlardır.

Finansal Bilgi Konusunda;

- 2012 yılında ankete katılanların %84’ünün finansal konularda basit matematiksel işlemleri yapabildikleri görülmektedir. Bu oran 2015 yılında %93’e yükselmiştir.
- Paranın zaman değeri sorusunu doğru cevaplayanların oranı %28,4’dan, %50’ye yükselmiştir.
- Borç için ödenen faiz hesabını yapabilenlerin oranı %72,5’den, %84’e yükselmiştir.
- Basit faiz sorusuna doğru cevap verenlerin oranı %35,5’den, %54’e, bileşik faiz sorusuna doğru cevap verenlerin oranı %26,1’den, %32’ye yükselmiştir.

Mevcut Durumda Sahip Olunan Finansal Ürünler Konusunda;

- 2012 yılında, elinde altın bulunduranların oranı %11,8 iken bu oran 2015 yılında %24,9'a yükselmiştir. Döviz bulunduranların oranı %4,3'den, %10,5'e; Banka Kredisi kullananların oranı %11,8'den, %33,1'e; Sağlık/Hayat Sigortası yaptıranların oranı %6,5'den, %8,1'e; Bireysel Emeklilik Sistemine dahil olanların oranı %2,2'den, %5,4'e; Mevduat Hesabına sahip olanların oranı %20,4'ten, %49,3'e; Vadeli İşlem-Forex kullananların oranı %1,1'den, %5,2'ye; Resmi Olmayan Kredi kullanan ve Tanıdık Birinden Borç alanların oranı %14'den, %22,6'ya yükselmiştir.
- Bireysel emeklilik sistemine katılım oranındaki artış özellikle dikkat çekicidir.

Emeklilik Planı Konusunda;

- 2012 yılında ankete katılanlardan, herhangi bir emeklilik planı olmayanların oranı %26,6 iken bu oran 2015 yılında %18'e düşmüştür.

2015 Yılında İlk Defa Ölçülen Konularda Öne Çıkan Veriler;

- Son iki yıl içerisinde bir finansal faaliyet olarak banka mevduat hesabı açtıranların oranı %35'tir. Banka kredisinden faydalananlar ise %29'dur. Yüzde 24 resmi olmayan kredi kullanmış ya da tanıdık birinden borç almıştır. Altın alanların oranı %17'dir.
- Finansal ürünler arasında en az bilinenler vadeli işlem ve foreks'tir. Katılımcıların %36'sı bu ürünlerden habersizdir. Yatırım fonunu bilenler %73 dolayındadır. Diğer finansal ürünlere ilişkin farkındalık düzeyi %80'in üzerindedir.
- Geçtiğimiz 12 ay içinde evde ya da cüzdanda nakit para biriktirme oranı %44, mevduat ya da tasarruf hesabı olarak bankada para biriktirme oranı %31,5'tir.
- Katılımcıların %42'si herhangi bir tasarruf yapmadığını belirtmiştir.
- Katılımcıların %77'si hanelerinin bir bütçesi olduğunu belirtmiştir.
- Katılımcıların %18'i Türkiye genelinde çeşitli devlet kurumları ve özel kuruluşlar tarafından finansal eğitim konusunda yürütülen çalışmalardan haberdar olduğunu belirtmiştir.

Ekonometrik Analiz Sonuçlarına Göre İse;

- Eğitimin finansal okuryazarlıkta önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Özellikle okula gitmemiş ya da ilköğretimi tamamlamamış bireylerin finansal okuryazarlık puanları çok düşüktür. Eğitim düzeyi yükseldikçe finansal okuryazarlık düzeyinin de yükseldiği görülmektedir.
- Kadınların finansal okuryazarlık notu erkeklere kıyasla daha düşüktür.

- İleri yaş gruplarında finansal okuryazarlık düzeyinde düşüş görülmektedir.
- Hanede kişi başına düşen gelir arttıkça bireylerin finansal okuryazarlık düzeyleri de yükselmektedir.

Finansal okuryazarlık düzeyimizin yükselmesi ile birlikte ulusal tasarruf oranımızda artış ve bu tasarrufların doğru ve planlı kullanımına olumlu katkısının olması beklenmektedir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.